

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 4. Desumpta ex cap. 14. & 15. lib. Judicum, in quibus describitur
Samsonis Sponsalia, Victoria de Leone, incendium segetum, strages
Philistinorum, sitis Samsonis &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

minis & verberibus ad officium inducendi sunt. Bucccephalus cum durius tractaretur, eò sævitix venit, ut nec sessorem admitteret, nec vocem cujusquam pateretur. Videns id Alexander, indignari cœpit moderatorum inclementix, & accedens equum, habenâ cum comprehendit, dein cum adverteret; illum metu umbræ consternari, protinus contra solem stare fecit. Tunc eò demulctô saltum arripiens insedit, eumque ad nutum vertit, & ad cursum incitavit, adeoque obsequentem reddidit, ut etiam in genua sese demitteret, quando vehendum excipere debebat Herum. Curt. lib. 6. ita ingenui filii & adolescentes destruuntur nimia severitate, qui discretè habiti ad omnia redduntur obsequiosi, instar argillæ, quæ dum est uda, non vi, sed leni digitorum tactu ad pulchram à fingente imaginem disponitur.

Doctrina 4.

Desumpta ex cap. 14. & 15. lib. Judicum, in quibus describuntur Samsonis Sponsalia, Victoria de Leone, incendium segetum, strages Philistinorum, scitis Samsonis &c.

N.229. Considera 1. **S**amsonem ex utero matris Nazaræum tantâ fortitudine præditum, ut unicâ asini maxillâ armatus integrum prostraverit, aut fugaverit exercitum Philistinorum, divinô adhæc repletum spiritu, testante id S. Scripturâ v. 6. cap. 14. *Spiritus Domini irruit in Samsonem.* Unicô tamen oculi obtutu in mulierem, & quidem alienigenam infamemque conjectô, adeò deceptum captumque esse, ut licet reclamarent Leges Hebraicæ, contradicerent parentes, nequaquam inde permotus dixerit: *Hanc mihi accipe, quia placuit oculis meis.* v. 3. cit. cap. sic planè res certa est: oculis laboranti nullam posse medicinam parari. Extrudetur Venus, si venerit per aures, repellatur illa, si venerit per munera. At si vidisti, periisti. Arcem sibi struxit in oculis libido, unde dejici nullis poterit machinis. Salvianus lib. 3. de provid. oculos vocat: *naturales quosdam anima cuniculos.* At quis nescit: Summo vitæ periculo exponi hominem, qui inter cuniculos subterraneos, pulvere nitricô instructos incautè versatur & licet ignis tali cuniculo applicitus, non unicô momentô incendium excitet, serpit tamen, etiam minimâ pabuli portione nutritus, donec derepente in amplum materiam dilapsus, arces & mœnia in sublimè efferat. Haud

Haud secus agitur cum illis, qui suis nimium fidunt oculis, in aspiciendo pulchram alienæ faciei speciem; etsi enim non primò aut secundò obtutu nascatur incendium, serpit tamen latenter ignis, pravis cogitationibus eum pulvere nutritus, donec in fornacem concupiscentiæ illapsus, arcem pudicitia penitus evertat. O quot viros sanctitate celebres reperire fuit, qui triginta, quadraginta aut pluribus quandoque annis tam austeram duxere vitam, ut vix ossibus hæerent, paucis tamen oculorum jactibus eò devenere, ut de se fateri coacti sint: *oculus meus deperdatus est animam meam.* Thren, 3. in quæ verba S. Anton. Paduan. Dom. 2. quadrages. ait: *latrunculi sunt oculi, qui furantur animam.* Fieri enim assolet, ut ubi fures latronesque in ampliores ædes ob corporis grandioris molem penetrare nequeunt, parvum latrunculum per crates & cancellos immittant, qui pessulis amotis ostium aperiat, & per apertum eos intromittat. Ita quos Dæmon suis virtutibus spoliare non potuit objiciendò magnas Dignitates Mundi, aut grandes divitias, hos per parvas libidinis scintillas, quæ oculos eum crates & cancellos latrunculum more transferant, deprædavit. Referunt Historici de Democrito Philosopho, quod cum in bello contra propriam carnem gesto, de obtinenda pace desperaret, arma in oculos converterit, eos providè crudelis eruens. Facti autem hujus causam quæsitus, responderit: se sæpius expertum esse, de oculis cæcum quendam puerum egredi, sibi summè injurium; ne ergò propago ista sibi ulterius foret nociva, statuisse radicem ejus penitus tollere. *Sicque eum cæcus vincere spero,* aiebat ille, *à quo cum oculatus essem animum defendere nequam valui.* Concupiscentia oculorum est instar indomiti Leonis Samsonici, qui patulò semper ore vias nostras obsidet, quærens; quem devoret: huic dilacerando, ut pares simus, necesse est: irruere in nos sicut in Samsonem, Leonis Victorem, *Spiritum Domini.* Quò roborati, si vicerimus hunc obvium hostem, inveniemus paulo post *mel* magni apud Deum meriti, quò enim rarior victoria, eò majus inde nascitur præmium. Oculis si lubet uti, utamur illis ad videndas & cognoscendas Dæmonis fallacias, vñ quarum se erga miseros voluptatum amatores gerit ut *Dalila* erga Samsonem, privandò eos virtutibus, & ipsa tandem vitâ.

Considera 2. Injustos astutos & dolosos hujus mundi homines instar vulpium Samsonis ad se invicem conjungi, damna piis & simplicibus illaturos. At verò tales eò ipsò igne, quò nocent aliis, sibi ipsi

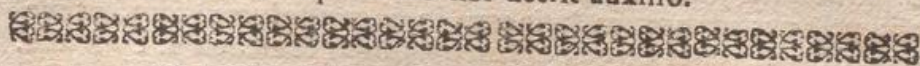
S s.

damno

damno plerumque sunt, ut experientia probat: qui enim Iustitiam commutativam offendit, proximo suo grave damnum inferendò, in se ipsum damnificat damno duplici, utpote animam suam per peccatum obligandò Dæmoni & pœnis infernalibus, æternùm sufferendis bona verò obligandò restitutioni, quandoque cum gravissimo incommodò faciendæ. Rectè igitur de talibus cantat Vates regius Psal. 35. *Dixit injustus, ut delinquat in semetipso.* Fiunt enim similes navibus incendiariis: hæc flammis, quas applicant aliis incendendis, comburuntur ipsæ. Testatur hoc sibi evenisse Achitophel 2. Reg. 17. Qui rebellionem & bellum filio contra Patrem suadens, propriis manibùs sibi restim texisse visus est, quò suspensus interiit. Testabitur id ipsum Aman regius ille minister, qui patibulum, quod Mardocheo & Judæis erexerat, ipse primus conscendit. *Lacum aperuit, & effodit eum, canit citatus Psaltes Psal. 7. & incidit in foveam, quam fecit.* In hanc incidit Philistæi, qui modis omnibùs Samsonis neci procurandæ intenti, mille viros teste S. Scripturâ citatò cap. perdidit, maxillâ asinæ contusos à Samsonne. In hanc quoque incidit Nobilis quidam, de quo Fincelius lib. 2. sequentem refert historiam. Hic annò 1532. imperaverat austeris verbis rustico, ut junctò ad currum equò suò ingentis molis quercum è nemore ad ædes veheret, gravissimam subiturus pœnam, ni illicò obtemperaret. Rusticus id factu impossibile ratus, altum suspirat, & inter suspiria pergit ad nemus, ubi obvium habet Dæmonem, in humana specie visibilem, qui causam suspiriorum quærens, eâ ocius à rustico intellectâ, spondet: sequenti die se quercum ad Heri ædes advehturum; & rusticum hâc optimâ spe pactum jubet redire domum. Tum Dæmon densissimam ramis quercum ante ædes Nobilis transversam projicit. Cumque illa adamantinam quasi duritiem induisset, nullâ vi aut arte amoveri, aut in frusta discendi valens, omnem egrediendi è domo exitum præcluserat iniquissimo Hero. Quare is coactus est perfringere ex altera parte murum, ni mallet perpetuo carceri inclusus manere. Hæc exempla perpendens Christiane, ut proprium refugias damnum, fuge pariter damna proximorum, ad quæ referenda te passio instigat, viam tibi dolò & fallaciâ monstrantibus.

Cùm porrò in hoc capite v. 19. legis: Deum apperuisse molarem dentem maxillæ asinæ, ut fluentes ex ea aquæ sitim restinguerent Samsonis, adora divinam Providentiam, pro servis suis ad eò vigilem & sollicitam, ut citius operetur miracula, quam longiori tempore
 ipsa

ipsis necessaria deesse patiatur. Quare si verum Dei servum & Nazaraum agis, noli quærere: quid manducabimus? aut quid bibemus? aut quò operiemur &c.? scit enim Pater & Herus tuus coelestis, quò indigeas, & sciens nunquam suò tibi deerit auxiliò.

FASCICULUS XXXIV.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 16. 17. & 18. lib. Judicum, in quibus describitur jactura fortitudinis Samsonica ex septem crinibus abscissis orta & secuta mors. Idololum Miche ablatum à Danitis. Expugnatio Urbis Lais.

Considera I. **L**ibidinem carnalem non tantum spiritui (ut præceden- N.231. tia docere) sed ipsi quoque corpori & carni esse summè nocivam. Testatur enim S. Scriptura c. 16. Samsonem stupendæ fortitudinis hominem, dum cubaret in sinu Dalila, quam perditè amaverat, adèò suis defecisse viribus, ut ad mortem usque lassatus esse videretur. Et hinc S. Ambros. lib. 6. Epist. 47. ad Sabin. Voluptatem serpenti comparans cit: *venenum in dentibus habet, quibus unusquisque sese eviscerat luxuriosus.* S. Cyrillus his deliciis addictos viperis assimilat, hunc ingeniosum afferens apologum. Furibundæ Viperae ad coitum properanti castus elephas obviam factus quæsit ex ea dicens: quò sic effrenatò passu properas? cui illa: anhelò ad venereæ suavitatis gaudium. Hòc auditò elephas ejus lethifera fallaciæ compassus dixit. scio certè, quòd furibunda luxuria oculis careat, non valens videre, quò ruat, nempe ad occasum amarissimæ vitæ tendis: quid enim coitus, nisi deliciosa perniciès, mors latens venenositas blandiens? & hèrele aptiori similitudine, quàm hanc ad propositum alludere non potuisset ingeniosus iste Doctor; Voluptatem enim, quam vipera in concipiendo foetu accipit, in pariendo occidit, dum ruptis visceribus proles oritur, & mater moritur. Ecclesia catholica sollicita filiorum suorum parens ad coercendam fatalem libidi-